

més d'entendre és que no vulgui manifestar una voluntat explícita de cooperació que se li ha sol·licitat. Una possible explicació és que l'esforç cooperatiu ja s'havia fet a l'esmena anterior. L'article 3, punt 7 implica, en particular, que és un objectiu de la RSME organitzar cada any la fase catalana de les Olimpíades. També si la fase estatal de les Olimpíades es fes a Lleida la RSME té per objectiu organitzar-la. Si la fase internacional es fa a Tarragona o a Girona

també la RSME té per objectiu organitzar-la. Mirant els Estatuts de la SCM a mi no em consta que la SCM tingui cap objectiu relacionat amb les Olimpíades. Ja sé que hi ha socis de la SCM de diverses universitats que treballen entusiàsticament en la preparació dels participants, però potser caldria trobar una manera més institucional de deixar clar que la SCM té el dret i el deure d'organitzar les Olimpíades en el seu àmbit territorial d'actuació.

Joan Verdera
UAB

Investigadors francesos mobilitzats contra la política de recerca de l'Estat

El dia 7 de gener de 2004 es va difondre per internet una declaració, que portava per títol «Salvem la recerca», que havia recollit dos dies després el suport de 3.500 signatures. Entre els signants hi ha nombroses figures de la recerca francesa i centenars de caps d'unitat o d'equip. La iniciativa va sortir d'un nucli de biòlegs dels instituts Cochin, Curie i Pasteur de París i estava al marge de qualsevol consigna sindical. El detonant van ser les reduccions mai vistes de pressupost, tant ordinari com de contractació de nous investigadors, que han afectat el sistema de recerca francès durant l'any 2003. Els següents extractes de la declaració n'indiquen clarament el to i el contingut.

«Si els poders públics no mesuren la gravetat de la situació i, en particular, la desesperança dels més joves, que és el problema central dels nostres laboratoris, els directores d'unitats i d'equips sotasignats presentaran la seva dimissió col·lectiva de les seves funcions de direcció.»

«Malgrat el discurs oficial que afirma que la recerca és una prioritat nacional, el govern francès va pel camí de tancar la recerca pública.»

«A l'inici del segle XXI França necessita una recerca plena de vigor. Creure que es pot limitar la recerca a alguns eixos prioritaris per a la societat, és entrar en una lògica de subdesenvolupament. Estem assistint a un abandonament de la recerca fonamental per part de l'Estat. Aquesta política portarà irremediablement a un enfonsament de tota la recerca aplicada.»

Diversos articles apareguts a *Le Monde* el dia 11 de gener de 2004 es fan ressò de la notícia. Hi ha diversos gràfics que mostren el desavantatge de França en la carrera pel finançament de la recerca amb relació als líders

mundials, Japó, EUA i Alemanya. Per exemple, les dades del percentatge del PIB invertit en recerca durant l'any 2003 són: Japó 2,98; EUA 2,69; Alemanya 2,52; França 2,13; UE (Unió Europea) 1,93. El nombre d'investigadors per cada mil habitants actius són: Japó 9,72; EUA 8,66; Alemanya 6,45; França 6,2; UE 5,36.

Traduïm ara l'editorial que va publicar *Le Monde* sobre la qüestió el mateix dia.

Les promeses comprometen només aquells que hi creuen. Els investigadors francesos ja no es fien de les dels seus dirigents. Aquest divorci és preocupant. Al començament de la setmana, Jacques Chirac anunciava finalment «una nova llei d'orientació» destinada a donar «un nou impuls a l'esforç de recerca i desenvolupament, avui insuficient». Uns quants dies més tard una declaració electrònica recollia 3.500 signatures de científics. Mandarins i sense galons. I la llista no està tancada. Una acció que fa molt més por al govern que les modestes concentracions davant les seves dels organismes de la recerca. Avui, molts directores d'unitat o d'equip amenacen de dimitir de les seves funcions administratives si els poders públics no demostren, mitjançant crèdits i places suplementàries, que mesuren «la gravetat de la situació i, en particular, la desesperança dels més joves».

Aquesta crisi de confiança no és pas d'ahir. No és per casualitat que els signants de la declaració, que apellen a trobades nacionals de la recerca, prenen com a model el col·loqui de Caen de 1956. És aquell que va inspirar l'ambiciosa política de recerca conduïda pel general de Gaulle, convençut que s'hi jugava la *grandeur*, de França. És aquest esperit que ha permès el desenvolupament del Centre Nacional de la Recerca Científica (CNRS), del Comissariat de l'Energia Atòmica (CEA) i del Centre Nacional d'Estudis

Espacials (CNES).

Després la dreta no ha estat gaire fidel a l'herència de de Gaulle i ha tallat, gairebé cada vegada que ha exercit el poder, el finançament de la recerca pública. Només Raymond Barre, al final del seu mandat de primer ministre del president Giscard d'Estaing, havia entès la imperiosa necessitat d'invertir en ciència, és a dir, en el futur del país. Sense recerca fonamental, i no cal ser un savi per dir-ho (el president George W. Bush, que la finança massivament, n'és l'exemple viu), un país industrialitzat s'endarrereix ràpidament, malgrat que això no plagui als responsables que reclamen que se'ls demostrï que la recerca és útil.

Tres exemples els haurien de convèncer. El descobriment del transistor, el del làser i, més recentment, el d'Albert Fert, Medalla d'Or 2003 del CNRS, els treballs del qual, portats per una bona pista des dels anys seixanta, acaben de revoluci-

onar la informàtica. I a més la recerca és també la producció de coneixement, una aventura intel·lectual que dona testimoni de la joventut i de la vitalitat d'una nació i que no es valora solament per la comptabilitat de les patents.

Si no se'n recorda, el govern de Jean-Pierre Raffarin —fins i tot si té la raó de voler reformes del sistema de la recerca, una millor avaluació dels treballs, una més gran implicació financera de l'empresa privada i una «europeització» del sector— s'arrisca a veure que França sigui, d'aquí a deu o quinze anys, absent o marginada en àrees en les quals el Japó, els EUA i demà la Xina i l'Índia regnaran sense rival.

Potser convindria que els responsables polítics de la recerca a Catalunya tinguessin sempre a mà una còpia de l'editorial precedent, encara que només fos per saber què es pensa al país veí.

Joan Verdera
UAB

Revista de la Societat Matemàtica Europea: un fòrum molt proper

La European Mathematical Society, fundada el 1990, va posar en marxa el 1999 una revista d'investigació en matemàtiques, el *Journal of the European Mathematical Society* (JEMS), i en va encomenar la direcció a Jürgen Jost (Max-Planck Institute, Leipzig) i la impressió i comercialització a Springer-Verlag. La revista es creà amb un afany de disseminar la investigació matemàtica entre els països europeus i també per combatre la fragmentació de la matemàtica en subdisciplines. Des de llavors, encara que la revista està configurada cap a articles d'investigació, altres articles panoràmics d'interès excepcional hi són també acceptats. La revista publica un volum anual constituït per quatre o cinc números.

Durant la tardor de 2003 es va iniciar una segona etapa de la revista (amb el volum 5, número 3, setembre 2003), se'n va encomenar la seva direcció a Haïm Brezis (de la Universitat Pierre et Marie Curie, París) i se'n va renovar l'Editorial Board (que lamentablement no havia comptat amb la presència de cap matemàtic espanyol). Des de principis de 2004 (volum 6, número 1, gener 2004), la revista és edi-

tada i comercialitzada per la mateixa European Mathematical Society (EMS Publishing House, subscriptions@ems-ph.org, <http://www.ems-ph.org>).

Fins avui, la participació espanyola ha estat més aviat escassa en nombre (encara que amb aportacions molt valuoses) i, per tant, poc representativa del pes que la matemàtica espanyola juga avui dia en el panorama europeu i mundial. Des d'aquí animem tots els investigadors matemàtics del nostre país, independentment de l'especialitat a què es dediquin, a participar en aquest projecte, que a curt termini escalarà, amb tota seguretat, els més alts llocs en les diferents classificacions de les revistes matemàtiques d'investigació. Finalment, animem també els responsables de les hemeroteques dels centres de matemàtiques del nostre país que propiciïn que la JEMS pugui ser consultada a les seves dependències. La investigació matemàtica de qualitat ha de cuidar les seves pròpies senyes d'identitat en aquest espai europeu que ja comparteix una mateixa moneda. És tasca de tots els matemàtics europeus.

Jesús I. Díaz
Membre de l'Editorial Board of the JEMS